

Det spökar i luften

Av Albert Viksten

Lufthavet har i alla tider varit tummelplats för de mest fantasieggande spökerier. En gång gick de stackars människovarelserna och svetades i ångest och fasa inför solförmörkelser av helt vanligt slag. Solen förlorade sitt ljus och människorna skakade av förfäran. När månen slocknade, ansågs detta vara bevis på kommande svåra olyckor. Allt emellanåt kom en meteor eller en komet över himlavalvet, en stjärna föll, sade man, och i fallet ansågs den bära med sig betydelsefulla budskap. Men detta var före vetenskapens tid. När man senare genom forskningar började att djupmäta lufthavet och treva sig fram till sammanhangens väldigheter, tog man dessa varsel från rymden med större ro och besinning. Solförmörkelsen blev en helt naturlig företeelse med övervägande vetenskapsvärde och ett kurlöst skådespel. Men ganska långt in i vår tid begagnade mindre nogräknade missionärer sol- eller månförmörkelsens spökeri för att skrämma de hedniska vildarna till den kristna saligheten.

Nu spökar det åter på himlavalvet. Spökerierna ha blivit av ett nytt slag och av en mera allvarlig betydelse för människorna. Den outgrundliga Allmaktens trolleriföreställningar över lufthavet visade sig helt sällan ha några allvarliga följder. Pärlemormoln, vädersolar och stjärnskott var märkliga ting att skåda, men rubbade inte mycket den mänskliga ordningen. Man såg, förskräcktes eller undrade. Sedan blev det inte mera. När de allfrestande vetenskapsmännen började att tämja blixten var denna gudar-nas våldshandling mot människan inte bara förklarad utan även åtminstone avväpnad. Spökerierna hade förlorat större delen av sin effekt.

Men nu har människorna själva tagit hand om spökerierna. Det är inte bara detta, att en flygare kan skriva »Hälsningar till Maria» på himmelskupan eller som i Amerika reklamera för en god whisky eller ett nytt tuggummi med himlen som affischtavla, en modern himmelsk trolleriföreställning. Man kan också förmedla ljudet på etervägorna och från den ena världsdelen till den andra sjunga kärlekssånger till Maria genom en apparat på hennes bord.

Ack, om spökerierna bara vore av denna idylliska art! Då skulle teknikens alla trollerier vara till glädje och välsignelse för oss alla. Men när människan får ett nytt medel i sin hand då måste det provas på förstörelsen.

Och nu spökar det ständigt på himlavalvet. Folk ser underliga cigarrformade tingestar med eldsprutande akter. Radion meddelar nyheterna, tidningarna slår upp väldiga rubriker, man och man emellan resonerar om företeelserna och skräcken sprider sig. I England har man konstaterat, att långt flera männi-

skor får nervsammanbrott efter kriget än under kriget. Det är den nya freden! Och vetenskapen klyver atomer och skakar hela jordklotet med det nya sprängämnets kreva-

Vad är blixtn och solförmörkelse mot allt detta? Ingenting. Nu är det människan som själv tagit hand om spökerierna på himlavalvet. Vår Herre var på sin tid en mild och småtrevlig humorist, som gjorde sina sjökföreställningar mest för skådespelets effekt. Människan har nu tagit hand om själva himlen. Och då blir förstörelsen det huvudsakliga. Först nu kan jordevarelserna börja bäva på allvar.

De raketdrivna planen korsar varandra på himlen. Förut var det vanliga spökflygare med skarpögda kameror mellan vingparen. Nu går man vidare i forskningen och söker fullkomna förstörelseeffekten. Troligtvis är dock de mesta av spökerierna på himlen just nu bara naturliga fenomen. Men människan bär mer än någonsin. Hon misstror sig själv, kan inte lita på uppfinnin-garna i sina egna händer.

Men långt ovanför den luftkrets, där dagens spökerier har sin tummelplats ligger etern, det gränslösa och ofattbara med oräkneliga andra världar, där kanske människor inte finns och där friden följaktligen är större än hos oss. Där fortsätter Vår Herre att styra som han gjort långt före den mänskliga tekniken.

Vad betyder det lilla jordklotet miljoner mil långt borta från Vintergatans miljoner solar. En dag kanske dess varelser spränger sig själva i luften bara för glädjen att få vara med på trolleriet. Jorden är borta. Men stjärnorna fortsätter att lysa och solen vänder sitt ansikte mot andra mera tacksamma planeter. Då är spökeriet slut för vårt vidkommande.